

Передплата

«РУСЛАНА» виходить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а: місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вареш ми очі і душу ми вареш; а не возьмеш млости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудня.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише напередє застережене.— Реклямації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Австро-угорські угодові переговори.

(X) Конець літнього відпочинку державних керманічів зазначив ся тим, що міністер-президент Векерле відбув уже довгу нараду з міністром торгівлі Кошутом в справі австро-угорської угоди. Поки ще заводові комісії обопільних правительств, австрійського і угорського, зійдуть ся на спільні переговори в справах цлово-торгових відносин між Австрією а Угорщиною, виправив ся др. Векерле до Відня, щоби наперед там порозуміти ся з міністром-президентом Беком що до всіх питань, які відносять ся до економічних взаємин між Австрією а Угорщиною.

Але вже перед тим угорське дневникарство почало дуже живо розправляти про сі взаємини і обговорювати питання, хто має більший інтерес в управильненю сих взаємин. Треба зазначити, що погляди угорського дневникарства в сій справі доволі попутані. В Угорщині думають, що то головно Австрія відчуває конечну потребу нової угоди, а Угорщина, котра стоїть на становищі самостійної цлової області, не має ніякого иншого діла, як використати відносини взаємности на основі заключених торгових договорів в тій ціли, щоби свій промисл піднести і скріпити, а по упливі торгових договорів довести до повного економічного розділу з Австрією. Окрім того угорське дневникарство вказує на те, що замість давнішого цлово-торгового союзу має бути між Австрією а Угорщиною заключений тор-

говий договір і що Австрія обовязана сей договір заключити, бо угорське правительство не може инакше стати перед своїм соймом, а в противнім случаю повстало би знов нове велике пересилене в монархії. Загально думають в Угорщині так, що угорське правительство повинно держати ся угоди свого часу заключеної між Сельом а Кербером що до материяльної її основи, однак з виїмкою цлово-торгового союзу, котрий має бути заступлений торговим договором.

Також і загал угорський згоджує ся з тими поглядами угорського дневникарства і висловлює се зовсім недвозначно, що угорське правительство повинно вихиснувати для Угорщини всі користи Сель-Керберівської угоди, які Австрія признала Угорщині в ціли удержання цлово-торгового союзу, але змагати до повної економічної самостійности Угорщини.

Сі погляди виявив недавно угорський секретар державний Стерені в недавній промові в Сеґедині. Він заявив, що промислова діяльність Угорщини не є проти нікого вимірена. Угорщина не хоче війни а навпаки бажає мира, о скілько се не нарушує угорських інтересів. Сі слова вго зверненні очевидно також до Австрії. Угорське правительство розуміє отже так сю справу, що бар. Бек обовязаний держати ся всіх зобовязань принятих д-ром Кербером, але др. Векерле не обовязаний до того, що прийняв на себе Сель і се вже показало угорське правительство, оповістивши свою самостійну цлову тарифу.

Якнебудь таке поступованє угорського правительства стоїть в яскравій супере-

чности з правними розуміннями, то Австрія буде приневолена з тим числити ся. Бар. Бек стоїть на иншій становищі і скоро лише обняв уряд міністра-президента, заявив, що Австрія має унаслідоване і дорого окуплене право до удержання цлової спільности на час вствованя торгових договорів. А хоч угорське правительство сего не признає, то австрійське правительство є готове до порозуміння але з услівем, що буде виключене всяке односторонне змаганє а буде взятий під розвагу цілий комплекс питань економічних відносин. Сим бажав міністер-президент бар. Бек зазначити, що австрійське правительство не усуває ся від переговорів про всі питання, навіть про торговий договір висуваний угорським правительством, але з тим услівем, що й угорське правительство буде готове до пересправ про всі домаганя австрійського правительства.

Все те стоїть певним доказом, що обопільні правительства монархії стоять на зовсім далеких становищах. Але поки прийде до мериторичних переговорів, треба передовсім рішити, чи угорське правительство схоче прихилити ся до ревізії всієї області питань австро-угорських цлово-торгових взаємин, як сего бажає австрійське правительство, чи лише хоче удержати сі постанови Сель-Керберівської угоди, які приносять Угорщині користи, а виключати від переговорів всі питання для Угорщини не вигідні і схоче їх заступити торговим договором.

Отсе питання буде неперечно першим в переговорах вступних, розпочатих обо-

З нашого альбому.

Н і ч.

Як прийде ніч тихенька,
Я замість спати, йду
В городець мій маленький
І жду чогось і жду...
На небі місяць сяє
І блідно золотить
Сю рожу, що так гордо
Зміж цв'ітків всіх стрепить.
І бачу: рожка тая
Головку підійма
І з місяцем говорить,
Про що — не знаю я.
Довкола віддихають
І я жду — виглядаю
Вже своєї любови.

Наталка Гордицька.

Вечір.

Люблю я йти літнім смерком,
як в поли всьо дрімає,
як сонце гасло за горбком,
як гасло і зникає...
тоді діброва і луги,
що днем так зеленіли,
покрились мракою вкруги,
з вечірним сном знімили...
стоять схилившись при межах,
полувіпки рядами,
дзвенять тужливо в бурянах
свирцки нічні з хрущами
і вийде місяць зза гори,
осьвітить оболоні —
і заспівають парубки,
женучи в поле коні...

Бережани, 1906.

Лев Мазнович.

Ой буйний вітре.

Віє, лютує сердито вітер
І хвилі дальше-дальше загая,
Разом з зірками місяць із неба
На землю тихо тихо спогляда.
Ой, буйний вітре, вітре сердитий,
Ти лиха много природі несеш,
Яром гуляєш, в листю бушуєш,
Калині в ночі спати не даєш.
Ой, буйний вітре, вітре сердитий
Хвилі підносиш, водні тумани,
А як здіймеш ся, сердитий вітре,
Юрбою гониш хмари у степи.
Тепер бушуєш, хвилі підносиш,
Як дикий звір ти дико ревеш,
Ой плаче море, плаче у хвилях,
Дальше і дальше ти хвилі женеш.
На морю хвилі здіймились дужі
Ой страшно-страшно зробилось і там
А в душі моїй ще страшніше
Гуляє вітер, лютує оркан.

Ольга Березицька.

ма міністрами-президентами. Наколи не дійде тут до порозуміння, тоді скінчила ся угода, а обидва правительства мусять тоді надумати ся, що дальше. Для Австрії є усталене відносин з Угорщиною справою важною, але так само потребує сего Угорщина. Наколи не дійде до порозуміння, то торгові договори заключені з заграницею дають поруку, що бодай до їх вигаснення свобідний оборот товарів між обома державами не є виключений. Австрії не пошкодять бездоговорні відносини, але в інтересі Угорщини є се, щоби заключено торговий договір з Австрією. Австрія отже може спокійно сего виждати і повинна лише мати бачне око на свої інтереси.

Культурна боротьба на європейськiм Заході.

Боротьба з католицкою Церквою стала тепер, здає ся, кличем правительств західно-європейських держав, які до тепер становили найголовнішу її підвалину. Франція, ся найвірнійша дочка католицкої Церкви, підняла з цілою заїлостію бунт против опіки католицкого духовенства над шкільництвом, против істнованя монастирів, против ритуальних шлюбів і ненарушимости католицкого подружя а вкінці ухвалила і закон про розділ держави від Церкви, поставивши сю послідню на рівні з всяким иншим можливим «віроісповідним стоваришенем». За приміром Франції хоче відати іспанія, якої правительство заняло супротив свого духовенства прямо визиваюче становиско.

Почало ся від школи, яка в Еспанії майже виключно стоїть під зарядом мужеских і жіночих монастирів. Отже тепер міністер просвіти Ільмено без видимої причини видав розпоряджене, щоби до 1. падолиста всі монастирі, в яких заряді остають школи, виказали ся доказами, що всі учительські сили, заняті в тих заведенях, відповідають услівям уздібнення, вимаганим правительством. Такий поступлять, поставлений в мало освіченій Еспанії та ще в такім короткiм речинци спинить очевидно не в однім селі подаване науки на довгі літа. Нехай еспанські діти будуть дикі, аби тільки «поступове» правительство триумфувало в своїх антицерковних починах.

Єще безгляднійше поступив собі міністер справедливости гр. Романонес супротив жаданя папского нунція, щоби цвинтарі, які остають під управою держави, розділено і католицкі місця вічного супочинку віддано опіці католицких парохій. На се відповів міністер, що, коли люди можуть жити у суміш, не розділюючись після віроісповіданя, то тим більш від можуть по смерті лежати у суміш і відмовив категорично ватиканській ноті. Коли вже сей погляд, висказаний міністром, дає достаточний доказ на цілковитий брак зрозуміння і віри в загробове житє, то єго виступлене в справі цивільних шлюбів вказує явно на те, що гр. Романонес зеднав ся цілковито з масонерією задля підорваня основ католицкої Церкви в Еспанії.

Вправді еспанська конституція з вісімдесятих років минулого століття завела дві форми шлюбу promiscue: цивільний і канонічний, однак римська курия, виходячи зі справедливого становиска, що кождий Еспанець є католиком, о скілько не виступив, або не зістав виклятий з Церкви, узискала в 1900 р. міністерске розпоряджене попередника, маркіза дель Ваділло, що цивільний шлюб є тільки тоді важний, коли принайменше одно з новобранців не належить до католицкої Церкви. Отже тепер гр. Романонес знісе розпоряджене свого попередника, яко мнине ограничене конституції і горожанських свобід та признав непотрібним складати доказ віроісповіданя при заключуваню цивільного шлюбу. І хоть се розпоряджене є доскульним ударом для католицкої Церкви, то єще більше визиваючо є аргументация міністра, котрий в мотивах висказав ся між иншими, що всякий, хто жадає цивільного шлюбу, вже тим самим заявляє, що він не належить до католицкої Церкви. Се прямо злобний висказ і свідомо неправдивий, а в сiм випадку є киненем рукавиці до культурної борби з католицкою Церквою.

Революция і реформа...

Так само не було би вказаним в теперішних відносинах Росії і відповідаючим єї інтересам, заняти ся тільки переведенем ліберальних реформ в припущеню, що тоді революция стратила би на силі і пережила би ся. Революция не бере ся за реформи, які правительство само признає доконечними, а змагає до поваленя державного устрою і монархії та заведеня соціалістичного правління. Супротив сего програмою правительства є стреміти до удержаня порядку і до оборони люду перед переступами революціоністів. Правительство ясно здає собі справу з потреби ріжного характеру законів, які мусять полагодити ся чи то думою і державною радою, чи і безпроволочно. Инші справи опирають ся на засадах, заповіджених в царских маніфестах, а їх частинна розвязка не може нарушити законодавчої діяльности думи, якої єство є вже усталене.

В першiм ряді розходить ся о аграрну справу. Правительство дає місцевим кругам спромогу, приступити безпосередно до діла поправи долі хлопів в околицях, в котрих замало землі. Чесна праця на місци збере матеріяли для думи, котрі уможливають їй розвязати сю скомпліковану квестію. Має ся також видати деякі не терплячі проволочки постанови в справі горожанської рівности і свободи віроісповідань. Правительство бажає знести обмеженя хлопів старовірів і їх права законом унормувати. Так само і жидівська справа буде предметом розваги в тім напрямі, які непотрібні постанови, що ділають лише підбурюючо, могли би бути зараз знесені. Будуть розглянені постанови, що означують відносини Жидів до російского народу. Правительство передвиділо збільшене числа народних шкіл, заведене обовязкової загальної

науки і поліпшене материяльного положеня учителів народних шкіл. Тому вставило уже до бюджету на р. 1907. на сю ціль півшеста мiліона рублів.

Дуже багато є проєктів законів, котрі мають бути предложені думі. Крім основних законів, закону о зборах і пресового закону, займає ся правительство цілим рядом инших дуже важних справ, як свободою віроісповідань, особистою ненарушимостию, горожанською рівностию в дусі істнуючих для певних верств народу постанов, поліпшенем долі хлопів, поправою для долі робітників, заведенем місцевої самоуправи, котра має творити звязь межі адміністраційними а автономічними органами, дальше заведенем земств в балтійских, північно-західних і полудневих провінциях, заведенем земств і автономічних громадских управ в польскім Королівстві, зміною локального судового поступованя, реформою середного і висшого шкільництва, заведенем доходного податку і реформою поліції в дусі сполученя державної поліції з жандармерією.

Виємкові постанови для охорони ладу і публичного спокою будуть зведені в оден одинокий закон. Вкінці займає ся правительство приготавляючими роботами до скликаня народного згромадження в дусі царского указу. Правительство поставивши собі завдане удержати повагу держави, лад, і перевести конечні реформи, в повній надії, що легальні праці будучої думи будуть успішні, думає, що має право полягати на симпатиях розумних верств суспільности, котрі бажають утихомирєня в державі, а не наражуваня її на небезпеку. Правительство не видить своєї задачі в тім, щоби придусувати свобідну думку, виявлювану в пресі і на прилюдних зборах, однак коли ті средства виявлюваня волі народу мають бути уживані в цілі ширєня революційних гадок, правительство не завагає ся усіма средствами перешкодити тому, щоби средств поступу уживати до розкладу і насильства.

Сей правительственний комунікат і царский указ о воєнних судах (гляди «Телеґрами») появили ся в ночи, тому ще ні оден вчерашний дневник не забрав в сій справі голосу. На публичність і комунікат і указ зробили сильне вражінє. Як з одного боку той комунікат викликав вдоволенє з тої причини, що правительство чує себе досить сильним, щоби удержати лад, так з другого боку боять ся, що полєві суди можуть отворити широке поле самоволі. Без сумніву цілію правительства не є самоволя, лиш енергічне каранє злочинів і заведене ладу. Рівнож добре вражінє зробило і те, що правительство зазначає свою сильну волю перевести сильною рукою всякі реформи.

Просимо відновити передплату.

НОВИНИ.

— Календар. В неділю руско-кат. Сави; римо-кат. Горґонія. В понеділок: руско-кат. Августа, Мойсея; римо-кат. І. П. Д. М.

Ник. — Вікторник: руско-кат. Усік. глави св. Івана; римо-кат. Якпта і Прета.

— **3 дороги до св. Землі.** З Будапешту пишуть нам під датою 6. вересня: Вже з самого початку у Львові недописало, бо пакунки, які люди зложили, мусіли самі собі вибрати, бо многих приключаях. Деякі подорожні влазили через вікна і туди вискакували. Видізем, як поліціянт брутально обійшовся з одним священником. О 7. год. назначено відїзд а тут доперва половину пакунків видаю. Крик і метушня нечувані, бо чужі пакунки діставалися до рук невластителей. Поїзд спізнився пів години. Серед побожних співів рушив поїзд в дорогу. В Миколазві н. Дн. вийшла процесія і одержала благословенство від Митрополита. Від Миколаєва почавши Владика відвідував путників від вагона до вагона, що всіх настроїло дуже прихильно. В Славску 100 людей зі свічками відіпровало одну путничку, а на їх лицах малювалося велике пошановане для путників. В Лавочнім переїхалисьво границу Галичини, а служба залізнична, яка розмовляла по німецьки, сей ча „nem tudum“. В Саторалїя Уйгелї Мадари зачали всіх натягати немилосерно. За 5-сотикову марку казали платити 10 сот. Гуляш і К 4 с, мал. пиво 60 с, а в Будапешті за склянку чистої содової води 30 сот.; селян прозивали «волами». Розмовити ся тяжко, бо кождий „nem tudum“. Горячо, однак о 1/5 зачав падати дощ.

Всі путники їдуть здорові, і мимо дорожні в гуморі. Женщин є 133. Після занятя є між путниками: рільників 243, священників 65, священничих жінок 18, вдів по священниках 2, народних учителів 7, учительок 7, професорів університету 2, професорів гімназії 6, жінок проф. гімн. 2, урядників 6, урядничих жінок 2, вдів по урядн. 3, властителей дібр 2, властителей реальностей 5, монахів Василян 3, монахів Франціскан 1, монахинь Службениць 4, доньки священників 1, матуристів 4, ученик 1, учениця 1, адвокат 1, літерат 1, співак 1, маляр 1, приватисти 2, женщин приват. 8, емерит 1, капіталіст 1, купець 3, купця жена 1, властателька молочарні 1, дяків 4, міщанин 1, богословів 7, пасічник 1, пекар 1, боднарів 2, машиніст 1, мосьжаник 1, коваль 1, реставратор 1, масар 1, ставничий 1, побережник 1, вольного жінка 1, дозорець дому 1, жінка доз. дому 1, дозорець вязниці 1, повитуха 1, кухарка 4, зарібн. 2, ззрібница 4, слуга 1, служниця 5; разом 545. — С. Н.

В Товмачі відбув ся в днях 28—30 серпня с. р. курс науки пожарництва заходами львівського «Сокола» і Краєвого Союза добров. пож. сторожий. В науці брало участь 32 відпоручників пожарних «Соколі» і громад. Науку провадили п. Щербовский, секретар Союза, п. Ружичка і п. Д. Сембратович. По укінченю курсу був повис, який випав дуже добре, а учасники дістали свідоцтва.

— **Вибір посла** до парламенту з міст Броди і Золочів відбуде ся дня 14. с. м. Чим ближшим стає речинець вибору, тим більше листа кандидатів, хоч мандат сей потребає ледь кілька місяців. Русини тих міст поставили свого кандидата в особі п. Михайла Балтаровича, судового радника з Золочева. Перед тим відбуло ся в обох тих містах по кілька руских зборів. Руский кандидат не може рефлектувати на побіду, однак голоси Русинів в Золочеві і Бродів будуть не лише обчисленем руских сил тих міст, але і важкою, що рішила би побіду чужого кандидата при евентуальних тіснійших виборах. Русини в Золочеві і Бродях повинні протє піти одною лавою до виборів, аби здобути як найбільше голосів для п. Балтаровича. Прочі кандидати є Жидами ріжних політичних пересвідчень. Сьоністи ставлять кандидатуру д-ра Штанда зі Львова, а завзятыми его агітаторами є академічна молодіж жидівська. Др. Гольд, лікар з Золочева, виступає яко кандидат польського центрального комітету і обіцює вступити до польського кола. Тому найшов підпору у вшепольскім Slowo-i i Dziennik-u polski-ім Третім жидівским кандидатом є п. Колішер,

властитель фабрики паперу в Черлянах. Сей також вступив би до польського кола. Крім доси названих зголосив свою кандидатуру п. Розенман, рабін з Фльорісдорфу, котрий є ісповідником «жидівської політики реальної», посередної межі сьонізмом а асимілізмом. Поляки згодили би ся бачити на посольскім фотели котрого небудь з кандидатів, лише не сьоніста п. Штанда і Русина п. Балтаровича, тому певно будуть старати ся, аби жидівські і польські голоси не розбили ся межі пп. Колішером, Гольдом і Розенманом.

— **Маневри львівського корпусу**, як звісно, скінчили ся дня 4. с. м. коло Рогатина, почім деякі полки піхоти відїхали залізницею, а інші відмашерували пішки. Кавалерія і артилерія, як звичайно, вибрала ся до своїх гарнізонів без помочи залізниці. Маневри відбули ся після оповіщеної програми. Дві дивізії лінійної піхоти вправляли окремо в околицях Бібрки, Ходорова і Бурштина спершу в полках, потім в бригадах, а від 29. серпня до 1. вересня в дивізіях. Дивізія краєвої оборони, зложена з 5 полків, вправляла в тім самім порядку і часі коло Бережан, де стояв є штаб. На послідні два дни, 3. і 4. вересня, зійшли ся до корпусних вправ всі три дивізії на схід від Рогатина межі Липцею горіпною а Пуковом. Невриятелем (з білими перепасками на шапках) в корпусних маневрах була 11. дивізія лінійної піхоти, яка надтягнула з заходу і заняла Рогатин. Дивізія кр. оборони мала задачу виперти неприятели на захід, а на поміч їх мала прийти з полудня від Бурштина 30. дивізія лін. піхоти. Після сеї задачі битва дня 3. с. м. розіграла ся на полях коло Жовчева між 11. див. лін. піхоти а дивізією краєв. оборони. Побіда переїхала ся на сторону кр. оборони аж по полудни, коли надтягнула їй на поміч 30. див. лін. піхоти. Неприятель цофнув ся дещо в сторону Рогатина а западаючий вечер розділив обі сторони. Другого дня кінцевих маневрів вирушили полки кр. оборони трема рівнобіжними дорогами з Липці гор. в сторону Чесників і Пукова, а а 30. див. лін. піхоти від Сарнок на північ в напрямі Пукова. Битву отворила неприятельска артилерія, що заняла горби коло Чесників і острілювала надтягаючі колья дивізії кр. оборони. Гук пупок чим раз кришав, а дійшов до найбільшої сили коло 9. год. рано, коли обі дивізії зрівнали ся перед фронтом неприятели межі Чесниками, Пуковом а Путьтищами. Війска розвинули ся на лінії, довгій на близько милью. Неприятель острілюючи ся, почав цофати ся на кількох місцях і зайшов в сторону Рогатина аж поза Пуків. О 11. год. заграли сурми сигнал „конець“ і відзиваючись на всім терені вправ, творили величавий фінал маневрів, милий для уха кождого жовніра.

— **Заг. збори „Ризниці“ в Самборі** будуть дня 13. с. м. о 10. год. рано. На дневнім порядку зборів буде крім звітів вибір 1 члена дирекції, 3 заступників і 4 членів надзир. ради на 3 літа на місце вильсованах. Хто з членів хоче бути на зборах, має зголосити ся в канцелярії «Ризниці» дня 12. с. м. від 7—9. год. вечер, або від 8—10. год. перед заг. зборами і вписати своє імя на окремій листі.

— **Перепоვნене в школах.** З 5-класовї виділової школи дівочої ім. Ядвиги в Перемишлі видалено оводі 250 дівчат з причини перепоვნеня в школі. Всі ті дівчата мусіли на приказ директора забрати ся зі школи і як заявив директор, нема надї, аби їх знова прийняв. Дівчата відїшли з плачем домів. Гірка доля діткнула як раз найбільшій родині.

— **3 львівської архієпархії.** Кандидати до рукоположення мають 1. жовтня лично явити ся в консисторії, бо того дня зачне ся чин рукоположення. — **Принятє до дух. семінарії**, а а також надїленє сертифікатами для учащання на богословскї науки буде 29. а не 15. вересня і в тот день мають кандидати дух. звания явити ся в консисторії. — **Реколекції для священників** будуть 5. жовтня в Голині, калуського деканата, а 15. жовтня буде в Перемишлєску духовна місяя для вірних. Оба ті акти

відбудуть ся під проводом митрополита. — **Канон. інституцію** дістали оо.: Стефан Головацкий на Старий Збараж і Петро Гарасимович на Чепелі. — До такої інституції вїзвані оо.: Пав. Дудик на Воробіївку, Лев Костюк на Млиниска, Ал. Тавчаковский на Озїрну, Іван Королюк на Чемеринці, Лев Юрчинський на Гушанки і Павло Кульчицкий на Суходіл. — **О. Тим. Василевич** назначений катехитом женьської школи в Теробовлі. — **Завідательство в Закомарі** дістав о. Петро Рудакевич. — **Парох.** сотрудиниками назначені оо.: Волод. Скоробогатий в Підмихайлі, Андрій Возняк при церкві св. Пятниць і Леонт. Куцкий в Оріхівці.

— **Пожарний „Сокол“** в Цішках, повіта золочівського, основано яко філію львівського «Сокола». Статути приняло уже ц. к. намісництво.

— **Огні.** В Млинах, яворівського повіта, згоріли дві селянські загороди, вартости 1.700 К. Підозріних о підпал Гринька і Ганну Гадевичів арештувала жандармерія і відставила до суду в Краківці. — В Старисках (пов. Яворів) знищив огонь три господарства, вартости поперх 3.000 К. — В Бабухові (пов. Рогатин) згоріло дня 5. с. м. 14 загород зі всіма припасами збіжа. — В Новім Селі коло Підволочиск вибух дня 3. с. м. пожар і знищив до тла 8 загород. До спиненя вогню причинив ся головно пожарний «Сокол» з Кошляк. — В Самолусках, гусятинського повіта, згоріло дня 3. с. м. 18 селянських загород зі всіма припасами збіжа.

— **3 Перемишлянщини** пишуть нам: З четверга на пятницю ударив грім у хату в Підгайчиках. Згоріло майже пів села, бо в ночи й задля браку сторожи огненої не була жадна поміч можлива. В пятницю коло 4. години вибух огонь в Перемишлянах. Ту є сторож огнева, але несправлена, як то буває усюди, де пожарна сторожа вправляє ся більше в польских патриотичних шопках, чим в пожарнім ділі. Згоріло 15 господарів. — Лише чудом посторонні люди зльокалізували огонь, бо віяв страшний вітер з північного заходу. Сї сумні випадки може заохотять наших людей до закладаня сторожий огневих під проводом львівського «Сокола».

— **Страйк в вугляних закопах** в Гневині і Духцеві в Чехах приняв величезні розміри. Вчєра були збори 4.000 страйкуючих робітників і відкинули предлоти копальняного товариства та зірвали переговори, а про ту ухвалу повідомили перебуваючого там заступника міністерства судівництва.

— **Промислові квестії** чимраз комплікують ся, з одной сторони через те, що великі підприємці хотіли би діле перероблюване матеріялів загорнути в свої руки, а з другої дотичні ремісничі круги боронять свого заводу і зарібку. Загально звісна вже є квестія конфекціонарів, які виступили против внесеного в радї державній закона, заборонюючого їм брати міру на убраня і приймати направки. Так само іде тепер агітація межі шевцями, щоби висьднати заказ для складів обуви, щоби они не сьміли приймати обуви до направок. А ось недавно міністерство торговлі потвердило рішенє одной з краєвих властей, що торговец деревом може тільки тоді рубати его на паливо, або приготувляти до будови, коли зголосить сей промисл після приписів промислового закона. Так вже і рубачі деінде станули в обороні свого «промислу».

— **3 Краєвого Союза кредитового у Львові.** Розпорядженє міністерства скарбу в дня 6. липня 1906. ч. 171. Взд. впроваджує з днем 1. вересня 1906. урядові друковані бланкети векслєві в руским текстом по 10, 20, 40, 60, 80 сот., по 1. кор., 1 кор. 20 с., 1 кор. 40 с., 1 кор. 60 с., 1:80 і по 2 кор. Припоручає ся всім союзним стоваришеням послугувати ся векслєми з руским текстом. Векслів сих належить домагати ся у дотичних трафікантів, а в разі потреби належить вносити неостемпльовану жалобу до Краєвої Дирекції Скарбу у Львові. — *Дирекція.*

— **Дрібні вісти.** В Дуїно коло Трєвету за-

стрілився професор фізики на віденському університеті радник двора Людвік Больцман. Причиною самоубийства мала бути довготривала недуга. — Краввий виділ запитав львівський магістрат, якою квотою причинить ся він до будови нової залізниці Львів-Стоянів. Магістрат відповів, що залізниця не має для Львова великого значіння, тому місто не причинить ся до її будови. — Завтра починає ся в Угорськім Градищу на Мораві візд славянських дневників. — У Львові помер дня 6. с. м. Володимир Геровський, рахунковий асистент дирекції скарбу, в 32. р. житя. — В Градищі помер вчера генерал кавалерії, бувший шеф краєвого правительства Босни і Герцеговини, барон Апель.

Телеграми

в дня 8. вересня 1906.

Відень. Slav. Kor. доносить, що міністер торговлі др. Форшт, виїде дня 14. с. м. на інспекцію до Галичини.

Одеса. Невисліджені соціялісти убили на улиці штилетами комісара поліції Боллобродка.

Париж. Matin доносить, що електротехнік Неше винайшов телефон без дроту і завів бездротне телефонічне połącенє межі Бульварію а Аячію.

Петербург. Всі дневники з виймком крайно реакційних осуджують драконські постанови комунікату правительства що-до заведеня воєнних полєвих судів. Комунікат вказує, що все останє по давному: абсолютизм, стан облоги, депортація на Сибір і тд.

Матеріали до національно-політичного і культурного життя Русинів.

Переписка Д. Танякевича з львівською „Громадою“.

Вступне Слово.

В 60-их роках, коли під впливом повернувших з заслани Кирило-методієвських братчиків Куліша, Костомарова, Шевченка і видаваної в Петербурзі „Основи“ розбудило ся нове житє на Україні, де оно скупляло ся і піддержувало в засновуваних по Україні „Громадах“.

За приводом України з розбудженем жавійшого руху народного в Галичині засновувано і тут особливо між молодіжю рускою Громади, котрих метою було плеканє народного духа, пізнанє рідної літератури й історії і праця для освідомленя і просвіти ширших верств народних. Така громада powstała у Львові з засноваєм Вечерниць і Метя, а головою її був син Степана Качали. Ся перша громада одначе занепала з упадком Вечерниць. Аж коли в осєні 1865 р. на львівський університет прийшли з Тернополья Андрій Січинський, Ол. Барвіньський, з Бережан Олекс. Огоновський, Е. Желехівський, з Станиславова Волод. Навроцький, М. Бучинський (з Самбора ще в 1884 прийшли Тит Заячківський, Волод. Ясеницький) і ин. відновлено львівську Громаду, до котрої війшли також давнійші Громадяни, як Корн. Сушкевич, Льонгян Лукашевич, Федір Заревич, Володи мир Шашкевич, Тит Ревакович і ин. Тоді вибрано першим головою Андрія Січинського, а коли він небавам задля палкої вдачі зложив свій уряд, вибрано єго наслідником Ол. Барвіньського. Ся обновлена Громада обдумувала способи, як би можна ввести в житє явне товариство того рода (тоді ще не було закона о товариствах) і єї змаганя підготовили опісля засновини товариства „Просвіти“. Другим ділом єї обновленої Громади було заснованє літературної часописи „Правди“.

Визначну роль в засновинах громад і їх оживленю відіграв Данило Танякевич. Широкою перепискою, присилкою книжок, які надходили з України (Кобзар, Записки о Южній Русі, Оповіданя М. Вовчка, Основа ітп.), піддержував він духа, надавав напрям єім громадам. Вийшовши опісля з духовної

семинарії на село, в характері приходского сотрудника, а відтак капеляна, мимо злиденного становища, не занедбував він давної роботи і неваче та весталка піддержував огонь і одушевленє серед молодого покоління. В архіві Барвіньських зберегла ся частина єєї широкої переписки, яку Танякевич провадив з ріжними громадами. Отут подаємо листи писані до львівської Громади, звичайно на адресу Ол. Барвіньського, котрі кидають цікаве світло на тогочасні відносини, показують, яким духом дихала тодішня молодіж, в яким напрямі йшов наш народний розвиток посеред молодого покоління. Сі листи часто без означеня місця і дати, одначе можна бодай рік, в яким они писані, означити майже на певно.

I.

Віславичі(?) 5. Окт. 1867.

[місце вивелки нечитке].

На руки бр. Олекси Барвіньского.

Братчики — Соколи!

И самому — самому таки вєтвидно, що я досєль нічимъ не прикинувь до нашої любої, правдивої Правди. Не багато, справді и вповатий, — бо коли бъ знали, скільки важить на моїй голві до того часу, де я вже стану хочь ледачимъ, а все таки бодай якимъ небудь понівьськимъ чоловікомъ! Тимъ то не єдна думка геть то добра, та гарна, ще за те, що вона письменна, затулитця усякою иншою не словесною мотаниною! — Та вибачайте, панове громадо, братіки мої золоті, — що завивъ річь не козацьку!

Лихословите за мєв недодержислєво, — такъ змїркуйте ласкаво навпаки, що зъ одинокої голови не багато видоудешъ. Припліте хочь що не що небудь, щобъ було за що руки зачіпити — тоді воно полагодитця. — Коханний братіку згадувавъ мені, щоби добре було написати дещо за Сковороду хочь малесеньку яку вєспоминку! — Пришліте ласкаво Основу, де воно тамъ споминатця хочь коротенькими словами, мабуть таки Костомаровими за цєго значнєго народного українського филосопа, бо видання цілковитого усїхъ єго писанъ у Львові не надіблешъ! А коли-бъ літературнє річь вамъ провєсти, и до того розміркувавши, пришліте матеріали — не одкину ся справедливої роботи!

А таки і цю нелишню увагу прийміть: кождей изъ васъ таки не безъ голови — нехай позичивши братнєго розуму — озьметця за що небудь — чи вже не ма слова доброго, щобъ імъ згадати за Україну, бодай би воно й на чужомовному язвці знайшло ся!

Послухайте цєго слова. А Вамъ Братіку прєславний нашъ дорогой пане Редакторе*) отъ словечко одъ Данила:

И спасибі сказати не вмю такє щобъ єтояло Вашого труда, та Вашої праці! — Далібі! Україна колись єго скаже: Витєрпіть! — Чи не розумно Вамъ, що цє порохнява Галилея не судна до пічєго пунтнєго — живе одною позичаниною у цілого свїта — колибъ гей і колибъ вона тьльки за нами позичала уся у свїчвїї України!

Я міркую, що таки часъ ще той не втікь, де обдарять насъ наші премудрі голови українські своїмъ чи то виспіванимъ у піснї, чи повістєю розведенимъ, чи глибокою наукою закроснимъ розумомъ!

Братіку єдиний! Таки кріпко стійте при Правді, не попустіте одъ Вашого труда, — Ви і сами може не добачаетє, який цє многозначний трудъ.

И я-бъ Вамъ помагавъ ширимъ серцемъ помагавъ, колибъ такъ мені одєнь тягаръ изъ голови злїзъ, отта ординація. А теперь що Воля громацька, вакажіте, зняряддя приладнайте и пришліте, и часъ, до якого впротись, припишіть — таки упораюсь! А то братіку Олексо любий, коли пишешъ, пиши багатов, усе пиши, що тьльки знаешъ — знай, ніколи ненасититця Данилова душа одъ Козацької повісти!

Теперь цілую Васъ усїхъ, моїхъ єдинихъ дорогихъ не одєтупнїхъ другівъ в именнєя України, що хочъ подоптана таки не забита

Вашъ старий братчикъ Данило

Молю ся, — щоби мене той дух словєсний осїнявь — и я спромієся на що здолаго до Правди. Може воно и єтанєтця?

*) Редактором „Правди“ був тоді Льонгян Лукашевич. — Ред. Рус.

Вже вийшла III. часть (а 4. книжка розпочато перед двома роками видавництва товариства „Просвіта“ у Львові п. з. „Руска письменність“ III. твори М. Шашкевича, Я. Головацького, Н. Устияновича та А. Могильницького, У Львові 1906. З друкарні Наук. Товар. ім. Шевченка. Книжка має 624 сторони XII ки і коштує на добрім папері, в звичайній оправі 1 К, в красній оправі 1 К. 50 сот. З поштовою пересилкою о 35 с. більше. Дістати можна в канцелярії тов-а „Просвіта“, Ринок ч. 10. і в книгарні Наук. Тов-а ім. Шевченка, Театральна улица, ч. 1.

Тамже можна іще дістати:
Руска письменність: I. ч. (1. книжка) Твори І. Котляревского, П. Артемовского Гулака, Евгенія Гребінки. II. ч. (2. і 3. книжка) Твори Гр. Квітки-Основяненка. — Всі 11 повістей, між ними 2 в Галичині ще незнані. 4 дрібніші оповіданя, 4 драматичаї твори, 4 листи до любезних земляків і лист до Шевченка. Кожду книжку продає ся окремо в звичайній оправі по 1 К., в красній 1½ К., з поштовою пересилкою о 35 с. більше. Се видавництво відзначає ся: дешевостою і елеганцією, популярністю і критичністю. Подібного видавництва не має не то руска, але навіть і польска література. IV. часть (5. книжка), обіймає юча твори Метлинського і Костомарова, вже, друкуєть ся.

Щадіть і купуйте землю!

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

платять 4% від вкладок, приймає і виплачує вкладки кожного дня, крім неділь і свят; Уділяє позички на 6% на гіпотєку або за порукою; дає більшї позички парцелятам на купно землі; силату гіпотєчних позичок розкладає 15 літ; при 30 ратах піврічних вноєить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покрить дахів бляхою або черепом уділяє „Джістер“ позички на 5%.

Позички можуть дістати тьльки члєни; ако члєн може приступити тьльки члєн Товариства обезпечєнь „Джістер“

Дивідєнда від уділів члєнських вноєила все 6%.

Вкладки можуть вкладати такєж не члєни.

Вкладки вноєють 10/12 1906:	2,072,928 К.
Позички уділені	2,041,615 К.
Уділи члєнів	162,127 К.
Фонд резервовий	30,288 К.
Цінні паперя і льокації	257,968 К.

З чистих зисків уділів „Джістер“ на перкви, бурси і иншє кородніє ціли вже над 40.000 корон.

Щадіть і купуйте землю!

„Горбан“

музична бібліотєка видає

Українська Накладня

Львів, Вронєвська 8.

Катальог даром і оплатно.

CORTEL Жукки можна набувати в „Сєкільськїм Базарі“ у Львові і паперці і у всїх торговлях вираю.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 15. верєснєя 1906.

Нова сензацийна програма.

Щодєнно о 8. год. вечер предствєленє. В недїлі і свята 2 предствєленє о 4. год. пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life предствєленє. Білєти вчаснїйше можна набути в конторі Пльєна при ул. Кароля Людвика ч. 9.